

EMEL TÖLCÜ

1923'ün antiemperyalist yönünü görmek

FETÖ kınması yaşanana kadar, 1923'ün antiemperyalist yönü acaba neden görmezden gelindi? Bugün bunu sormazsak, az önce sözünü ettiğim "anlayamama" meselesinin önüne geçemeyiz. 68 Kuşağı en çok neydi? Antiemperyalistti! "Karanlık Oda"da bunu ayrıntılarıyla anlattım

Sabahattin Ali, Suat Derviş ve Nâzım Hikmet'in annesi Celile Hanım gibi farklı portreleri anlattığı romanlarıyla tanınan Osman Balcıgil, yeni kitabı "Karanlık Oda"da bambaşka bir deneme yapıyor. "Karanlık Oda", emperyalizme uşaklık yapanlardan, onun sunduğu imkânlardan beslenerek iktidar olanlardan antiemperyalist çıkmayacağını nedenleriyle gözler önüne seriyor. Deniz Gezmiş ile hem geçmiş yılların hem de günümüzün muhasebesini yapan Balcıgil'e yeni kitabını konuştuk.

■ "Karanlık Oda" adlı yeni kitabınız Karakarga Yayınları'ndan çıktı. Kitapta Kutlukhan Perker'in birbirinden güzel illüstrasyonları da bulunuyor. Öncelikle bu projenin nasıl ortaya çıktığını öğrenebilir miyiz sizden?

Kutlukhan, işleriyle bakışını ve tabii sohbetini çok sevdiğim bir kardeşim. Arada bir Karakargaya uğram, uzun sohbetler koyuluruz. Konularımız da genellikle sosyal içerikli olur. Memleketimizde, sosyal içerikli bir konu konuşunca, ne hikmetse, sonu kendiliğinden siyasete, üstelik en damardan olanlara çıkar.

Son zamanlarda "herkes antiemperyalist" malumunuz! Garip olan, emperyalistlerle en ahab olanların, bugün antiemperyalizmin bayrağını en yükseklere çıkartmaları. Nedense, bunu dert edenler bir elin parmaklarını geçmiyor. Öte yandan bu zat-ı muhteremler de "Yahu biz zamanında Amerikancıydık, yanlış yapmışız" filan demiyor. Mesela 6. Filo limanlarımızda fink atarken, memleketin vatansever, aydın gençleri "Yankee Go Home!" diye bağırken, seccadelerini Amerikan Donanması'na çevirip namaz kılanlar bu söylediğim gurubun içinde. Ya da CIA'nı dünyaca meşhur ajanı, Vietnam Kasabı olarak da bilinen Kommer Ankara'ya büyükelçi atandığında ilericiler, demokratlar, devrimciler hop oturup hop kalkarken, onları hedef tahtasına oturtanlar, bugün rahatlıkla "antiemperyalist olduklarını" söylüyor... İşte bütün bunlar üzerine laflarken, aklımıza geldi sevdiğim Kutlukhan ile "Karanlık Oda'yı" hazırlamak.

Osman Balcıgil

■ Çok başarılı biyografik romanlara imza attınız. Şimdi de bir roman kahramanı olabilecek bir karakteri anlatmanıza rağmen roman yazmayı tercih etmemişsiniz. Deniz Gezmiş bir romanla anlatmak daha cazip olmaz mıydı?

Her konunun bir anlatım dili var. Deniz ile ilgili bir roman yazıyor olsaydım, kesinlikle bu biçimde ele almazdım. Mesela "Yeşil Mürekkep'te Sabahattin Ali'ye 'İpek Sabahlık'ta Suat Derviş'e yaklaştığım gibi yaklaşırdım. Oysa "Karanlık Oda" daha "lokal" diyebileceğim ve alabildiğine "politik" bir kitap. Lokallığı, "antiemperyalizm" etrafında dolanmasından geliyor. Tabii ki "insan olarak Deniz" var kitabın içinde ama sadece "politik" yönünü beslemek üzere... Deniz ile ilgili bir roman yazılmaz mı? Yazılır ve çok da güzel olur. Benim yazdığım gibi "deneme" ve daha çok bir ihtiyaca denk düştüğü için kaleme alınmış bir çalışma.

■ Kitabınızda Deniz Gezmiş ile yaptığınız sohbeti okurken yakın tarihimizdeki kınma noktalarına da odaklanıyoruz bir bakıma. Kitabın alt metninde bir anlama/anlaşılma sorunsalı var gibi... Sizce söz ettiğiniz kuşaklar arasında ya da günümüzde bir anlayamama sorunu mu var?

Bir anlayamama sorununuz kuşkusuz var. Ve bu ne bugünün ne dünün meselesi. Korkarım yarın da geçerli olacak bir "anlayamama" meselemiz var. Bana göre, Birinci Meşrutiyet'ten bu yana, hem toplum hem de "münevverler" olarak sapla samanı birbirine karıştırıyoruz. Bu tabii iyimser bir yaklaşım. Kasıtlı olarak çarpıtanlar için zaten söyleyecek bir sözüm yok! Örnekleterek gitmeye çalışayım: 1923 neydi Allah aşkına? Antiemper-

yalist bir savaş değil miydi? Bu ülkenin siyasal İslam kökenli "münevver"leri, bir asra yakın bu tanımı yapmaktan özellikle kaçındı. FETÖ kınması yaşanana kadar, 1923'ün antiemperyalist yönü acaba neden görmezden gelindi? Bugün bunu sormazsak, az önce sözünü ettiğim "anlayamama" meselesinin önüne geçemeyiz. Bir başka deyişle, siyasal İslamcı çevreler bugün gerçeğe yüzleşmek, "anlamak" ve "anladıklarını söylemek" durumundalar. Başka bir örnek: 68 Kuşağı en çok neydi? Antiemperyalistti! "Karanlık Oda'da bunu ayrıntılarıyla anlattım. Eğer o kuşak, bugün kendini "antiemperyalist" ilan etmek zorunda kalmış sözünü ettiğim çevrelerin yardımıyla yok edilmiş olsa, ABD güzel ülkemizin askeriyesinin, adliyesinin, mülkiyesinin içine emperyalizm eliyle ve itina ile yerleştirilmiş olamazdı. Kendi uçaklarımız kendi meclisimizi bombalamaz, kendi adliyemizde askeriyemize tuzak kuramazdı... "Karanlık Oda'da işte bütün bu konuların şifrelerini çözmeye çalıştım.

■ Buna benzer başka projeler de var mı aklınızda? Farklı kitaplarla mı yoksa yeniden romanlarla mı devam edeceksiniz?

Ben mesleğe yayıncı, dergici olarak başladım. Uzun yıllar araştırmacı gazetecilik, editörlük yaptım. Roman yazmaya başlamadan beş tane politik içerikli kitap yazmıştım. On yıldır da romanlar yazıyorum. Roman yazmayı çok seviyorum. Bu nedenle bırakmayı düşünmüyorum. "Deneme" türü kitaplara devam edip etmeyeceğimi ise, "Karanlık Oda"ya alacağım tepkiler gösterecek. Şu ana kadar çok iyi gitti! Şahane geri dönüşler alıyorum. Okurlar "yaz" derse, ülkemiz eleştirel konu bulmak açısından ne yazık ki (!) bir cennet.

Karanlık Oda

Osman Balcıgil
Karakarga Yayınevi
120 s.